

В. Г. Пугач

Десять років української літератури (1917–1927)

«ДЕСЯТЬ РОКІВ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ (1917–1927)» – енциклопедично-довідникове видання. Уклали *О. Лейтес* і *М. Яшек*. Випущено 1928 два томи у Харкові (постанова президії НДІ ім. Т. Шевченка, ред. – *С. Пилипенко*). 1-й том – бібліогр. словник із ґрунтов. передмовою, де автори визначили мету видання: підібрати матеріали для уявлення про літ. десятиріччя в Україні після 1917. 1486 прізвищ укр. письменників цього періоду вибрано незалежно від їх ідеол. напряму та приналежності до літ. угруповань. Переважна частина цих літераторів на той час не мала влас. книжок, лише окремі публікації в періодиці. Надруковано короткі біографії (окремі – з фото) та бібліографії укр. письменників демократ. напряму, які продовжували творчо працювати за рад. часу (Х. Алчевська, С. Васильченко, М. Черняхівський, М. Філянський, Л. Старицька-Черняхівська, М. Могилянський, В. Чередниченко та ін.); письменників – безпосеред. учасників рев. подій та подій 1920-х рр. (В. Блакитний, В. Чумак, Г. Михайличенко, А. Заливчий, В. Сосюра, М. Хвильовий, Г. Косинка, Г. Епик, А. Головка, Петро Панч та ін.); ін. представників укр. рад. літери (М. Рильський, П. Тичина, М. Бажан, О. Довженко, Остап Вишня, М. Драй-Хмара, В. Свідзінський, Є. Плужник, В. Поліщук, М. Семенко, М. Йогансен, Ю. Смолич, М. Терещенко, Ю. Яновський та ін.). Вміщено також біобібліогр. відомості про О. Кобилянську, В. Стефаника, Б.-І. Антонича, які жили й працювали в Зх. Україні; а також рев. поетів і прозаїків Зх. України, частина з яких емігрувала до США (І. Кулик), Канади (Мирослав Ірчан), Рад. України (Д. Загул, М. Козоріс, В. Гжицький, В. Кобилянський, А. Шмигельський, Д. Бедзик та ін.). У 2-му томі «Організаційні та ідеологічні шляхи української радянської літератури» надруковано маніфести літ.-мист. групи [«Гроно»](#), літ. організації [«Аспанфут»](#), літ. угруповання [«Асоціація комункульту»](#), платформи письменниц. спілок [«Плуг»](#) і [«Гарт»](#), матеріали про [«ВАПЛІТЕ»](#), [«Молодняк»](#), ВУСПП тощо. 1928 видання відзначено Упр. наук. установами Наркомосу УРСР премією ім. І. Франка. Готувався 3-й том під назвою «Темарій. Стили, жанри. Портрети письменників. Характеристики критиків», але через зміну політ. ситуації виданий не був, рукопис не знайдено. Два перші томи 1986 перевидав у Мюнхені [О. Горбач](#). В Україні не перевидавався.

Рекомендована література

1. Тростянецький А. А. Шляхом боротьби та шукань. Процес ідейно-творчої консолідації письменницьких сил Радянської України. К., 1968;
2. Каспрук В. Варто перевидати // Друг читача. 1989, 16 лют.

Бібліографічний опис:

Десять років української літератури (1917–1927) / В. Г. Пугач // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.]; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2007. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-26329>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).